

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії

О.О. Григор

2017 р.

ПРОГРАМА

додаткових фахових вступних випробувань
при вступі на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 242 – «Туризм»
(освітня програма - Туризм)

Черкаси 2017

1 ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Програма вступних випробувань складена на підставі Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2017 році, затверджених Наказом МОНУ від 13 жовтня 2016 року №1236, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України від 23 листопада 2016 року за № 1515/29645.

1.1 ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

До участі у конкурсі щодо зарахування на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 242 – «Туризм» (освітня програма - Туризм) згідно переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266, допускаються особи, які здобули освітній ступінь бакалавра чи магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста за спеціальностями згідно таблиці 4 Правил прийому до Черкаського державного технологічного університету в 2017 р. *(на магістра)*. Вступник має виявити базові знання з теорії та практики дисциплін, що виносяться на вступне випробування.

1.2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Перевірити відповідність знань, умінь, навичок вступників вимогам програм.

Оцінити ступінь підготовки вступників до вищих навчальних закладів для навчання та здобуття ступеня магістра зі спеціальності 242 – «Туризм» (освітня програма - Туризм).

1.3 ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ТА РОЗДІЛІВ З НИХ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНІ ВИПРОБУВАННЯ

На іспит виносяться питання з навчальних програм наступних дисциплін: «Туристичне країнознавство», «Економіка підприємства».

Перелік тем з навчальних дисциплін, що виносяться на іспит:

1.3.1 Дисципліна «Туристичне країнознавство»

1. Передумови формування країнознавчої науки в туризмі. Система географічних наук в туризмі. Особливості та специфіка туристичного країнознавства. Категорійний апарат туристичного країнознавства. Туристичний центр.

2. Система країнознавчої інформації. Джерельна база країнознавчих досліджень в туризмі. Структура та характеристика джерел країнознавчої інформації для цілей туризму. Методика та технологія пошуку, накопичення і обробки країнознавчої інформації.

3. Типова програма країнознавчого дослідження в туристичному бізнесі.

4. Географічна характеристика країни с точки зору туризму. Опис території країни, її властивостей і складу. Визначення географічного положення країни. Географічне положення як умова розвитку туризму в країні. Послідовність опису природного середовища країни. Природні умови та природні ресурси країни, що мають інтерес для туризму.

5. Туристична характеристика клімату в країні. Визначення кліматичних поясів та параметрів клімату та їх впливу на туристичну активність в країні. Сезонні коливання кліматичних умов в країні, як фактори розвитку туризму. Оцінка параметрів погоди в процесі країнознавчого дослідження.

6. Вивчення вод Світового океану та внутрішніх вод, як елементів туристичної характеристики країни. Туристична характеристика морів, річок, озер та болот. Підземні води та їх роль в підвищенні туристичної привабливості країни чи регіону.

7. Туристична характеристика рослинного та тваринного світу країни (флора і фауна). Визначення природних рослинних зон у країні. Оцінка умов існування тварин в країні. Тварини та рослини, що зникають і що охороняються. Ендемічні та реліктові тварини і рослини. Природоохоронна діяльність в країні. Опис природоохоронних територій (державних заповідників, заказників, резерватів та національних парків), як специфічних об'єктів туризму. Унікальні природні явища та природні об'єкти в країні.

8. Вплив політичних умов в країні на розвиток туризму. Політична характеристика держави. Суверенітет держави. Визначення наявності залежних та спірних територій. Політичні конфлікти та «гарячі точки». Визначення форми правління в країні (монархія, республіка, країни Співдружності, джамахирія) та форми державного устрою (унітарна, федеративна та конфедеративна держава). Плюралістичні та клерикальні держави та типи політичного режиму в країні. Політична структура країни, її відношення до однопартійних чи багатопартійних держав. Столиця країни та адміністративно-територіальний поділ. Державні символи. Державна та офіційні мови в країні. Назви державних органів влади та державних посад.

9. Соціальна характеристика та культура. Населення країни як фактор (умова) та суб'єкт розвитку туризму в країні. Значення демографічної характеристики населення для визначення туристичної привабливості країни. Оцінка показників «якості» населення країни, структура зайнятості та рівня безробіття. Розміщення та густота населення. Розселення та ступінь урбанізації в країні. Опис міста та передмістя, як основних туристських дестинацій країни. Основні підходи до районування міста. Агломерати та мегаполіси країни. Процеси субурбанізації. Визначення головних міст країни. Характеристика сільських поселень. Форми сільського розселення в країні. Оцінка стану міграції населення в країні.

10. Туристична характеристика народів країни. Визначення расового, етнічного та національного складу населення, національних меншин та аборигенів.

11. Релігійна приналежність людини як важлива складова туристичного вивчення народів країни. Характеристика релігійного складу населення. Традиційні та нетрадиційні релігії і вірування в країні. Релігійні конфесії, що існують в країні. Наявність і роль в країні релігійного права.

12. Туристична характеристика культури народу, як об'єкту атракції. Складові культури. Характеристика мови та писемності в країні. Вхідження мови народу в мовну групу та мовну сім'ю. Відмінності між літературною та розмовною мовою. Існування діалектів мови. Невербальні форми спілкування народу. Символіка кольору. Характеристика мистецтва в країні. Характеристика національної архітектури та архітектурних пам'яток, музики і театру. Опис фольклору та його жанрів. Характеристика декоративно-прикладного мистецтва. Місце музеїв в туристичному описі країни. Видатні твори мистецтва. Культурні події та явища в країні як сучасні об'єкти туристської атракції.

13. Необхідність врахування культурних традицій народу в туристичній характеристиці країни. Етнічні, етнографічні та національні традиції. Опис звичаїв, обрядів, ритуалів та церемоній. Народні свята, фестивалі та ярмарки в країні. Характеристика національного одягу, народної творчості та ремесел. Традиційні для країни види спорту. Розвиток масової культури в країні.

14. Кулінарія як компонент культури. Традиції та культура харчування народів. Продукти харчування та раціон. Національна домашня та ресторанна кухні. Найпоширеніші кухні світу та їх характерні риси. Національні страви та напої. Релігійні особливості та обмеження в харчуванні.

15. Цивілізаційний підхід в туристичному країнознавстві. Цивілізаційний базис. Види сучасних цивілізацій. Проблеми міжцивілізаційних взаємовідносин в умовах глобалізації та розвитку міжнародного туризму.

16. Спеціальна туристична характеристика країни. Послідовність туристичного опису країни. Стан розвитку туристичної галузі в країні та її місце на міжнародному ринку туристичних послуг. Структура та динаміка туристських потоків, грошових надходжень та витрат. Види туристичних ресурсів. Об'єкти туризму за їх класифікацією. Основні туристські дестинації країни. Туристські атракції. Рекреаційні зони, курорти та парки. Розроблені туристичні маршрути. Розвинуті види туризму в країні та їх географія. Органи управління туризмом та туристична політика. Рекорди країни.

17. Спеціальна туристична інформація про країну та необхідність її отримання туристом. Збір інформації щодо природних небезпечностей, безпеки життя, здоров'я та власності. Врахування поясного часу та його різниці з київським часом. Ступінь розвитку телефонного та мобільного зв'язку. Список довідкових телефонних номерів. Курси обміну національної валюти в основні валюти світу. Перелік святкових та неробочих днів. Робочий та неробочий час в країні. Напруга і частота електричного струму та специфіка електричної фурнітури в готелях. Митні правила, обмеження та туристичні формальності країни. Необхідність отримання візи, реєстрація та строки перебування в країні. Правила поведінки в країні. Можливість та розміри чайових в закладах гостинності. Туристична характеристика видів транспорту та спеціальної

транспортної інфраструктури. Транспортна мережа, платні автотраси та можливість прокату авто. Правила дорожнього руху. Традиційні покупки туристів в країні та сувеніри. Наявність tax-free.

18. Районування, як основний метод країнознавчого дослідження в туризмі. Принципи та критерії районування в туризмі. Поняття регіону. Регіоналізація. Підходи до визначення регіонів, їх різномасштабність. Межі регіону. Супермакрорегіон, макрорегіон, субрегіон, мезорегіон, мікрорегіон. Історико-географічні регіони.

19. Сучасні підходи до регіонального поділу світу: Західна Європа, Східна та Центральна Європа, Північна Європа, Південна Європа, Південно-Західна Азія, Центральна Азія, Південна Азія, Східна Азія, Південно-Східна Азія, Північна Америка. Центральна Америка, Південна Америка, Англо-Америка та Латинська Америка, Мезоамерика, Країни Карибського басейну, Вест-Індія, Ла-Платські країни, Андські країни, Північна Африка, Західна Африка, Центральна Африка, Східна Африка, Південна Африка. Австралія і Нова Зеландія, Океанія, Меланезія, Полінезія, Мікронезія. Історико-географічні субрегіони: Близький Схід, Середній Схід, Далекий Схід, Середня Азія, Сахель, Магриб, Левант, Закавказзя, Скандинавія, Прибалтика, Балканські країни.

20. Особливості туристичного районування світу згідно з ЮНВТО (в залежності від обсягів турпоїздок, обсягів валютних находжень, темпів зростання чисельності відвідувачів). Типологія країн світу в залежності від геополітичного положення (географічного, демографічного, економічного, політичного, історичного), наявності природно-рекреаційних ресурсів, стану туристичної інфраструктури. Типологія країн за економіко-географічними передумовами сталого розвитку туризму.

1.3.2 Дисципліна «Економіка підприємства»

1. Методи вимірювання та показники обсягу діяльності підприємства, їх специфіка за галузями господарювання.

2. Зміст, завдання та місце виробничої програми в системі господарських планів підприємства.

3. Інформаційне забезпечення обґрунтування виробничої програми підприємства. Методичні інструменти аналізу виконання виробничої програми.

4. Фактори, що визначають обсяги виробництва продукції. Планування параметрів виробничої програми: послідовність, методи. Визначення необхідного та можливого обсягів виробництва продукції. Умови та критерії оптимізації обсягів випуску продукції у конкурентному середовищі.

5. Ресурсне забезпечення виробничої програми підприємства. Виробнича потужність підприємства, системи та методи її визначення.

6. Норми витрат матеріальних ресурсів як основа визначення потреби підприємства. Види норм і їх характеристика. Методи розробки норм витрат матеріальних ресурсів.

7. Значення та напрями підвищення ресурсозбереження на виробництві.

8. Трудові ресурси підприємства та характеристика їх видів. Принципи та завдання формування трудових ресурсів в умовах ринкової економіки. Фактори,

що впливають на формування трудових ресурсів.

9. Продуктивність праці робітників: поняття та методи оцінки. Фактори, що впливають на продуктивність праці та їх класифікація. Основні напрями підвищення продуктивності праці та ефективності трудових ресурсів підприємства. Методи нормування витрат праці на підприємстві.

10. Форми мотивації праці робітників. Системи оплати праці та їх характеристика. Тарифна система, її зміст, призначення та використання на підприємстві. Форми додаткової заробітної плати, особливості їх застосування на підприємствах з різними формами власності. Зміст плану з праці та порядок його розробки. Обґрунтування потреби підприємства у трудових ресурсах. Штатний розклад, його призначення та порядок складання. Методи планування фонду оплати праці.

11. Шляхи раціоналізації витрат у складі фонду оплати праці підприємства.

12. Сутність активів підприємства та їх місце в системі ресурсного забезпечення діяльності. Класифікація активів підприємства. Характеристики підприємства, що визначають особливості формування його активів.

13. Поняття, склад та класифікація необоротних активів підприємства. Особливості необоротних активів підприємства як складової його ресурсів.

14. Сутність, класифікація та особливості відтворення основних засобів підприємства. Амортизація як інструмент відтворення основних засобів та джерело формування фінансових ресурсів: поняття, методи нарахування. Методичні інструменти оцінки стану, руху та ефективності використання основних засобів підприємства.

15. Методичні інструменти аналізу та оцінки необоротних активів підприємства. Обґрунтування планового обсягу необоротних активів підприємства: завдання, етапи та методи. Резерви підвищення ефективності експлуатації необоротних активів підприємства.

16. Оборотні активи підприємства: економічна сутність та класифікація. Відмітні характеристики оборотних активів як складової ресурсів підприємства. Поняття та особливості кругообігу оборотних активів підприємства. Сутність та методика оцінки виробничого, операційного та фінансового циклів підприємства.

17. Запаси як складова ресурсного забезпечення підприємства: сутність, класифікація, види вартості та методи оцінювання вибуття. Методичні інструменти аналізу матеріальних оборотних активів підприємства.

18. Обґрунтування планового обсягу матеріальних оборотних активів підприємства: завдання, етапи та методи. Поняття норми та нормативу матеріальних запасів, методи нормування матеріальних запасів. Система контролю за рухом матеріальних запасів.

19. Резерви підвищення ефективності формування та використання матеріальних оборотних активів підприємства.

20. Капітал підприємства: поняття, характеристика сутності з позицій різних підходів. Класифікація капіталу підприємства.

21. Власний капітал підприємства: сутність, склад, класифікація, функції, відмітні особливості. Фінансові ресурси, що забезпечують формування власного

капіталу підприємства.

22. Позиковий капітал підприємства: сутність, склад, класифікація, функції, відмітні особливості. Особливості формування залежно від основних характеристик підприємства.

23. Фінансові ресурси підприємства: сутність, склад, класифікація та джерела формування. Місце фінансових ресурсів у складі ресурсів підприємства. Кругообіг фінансових ресурсів підприємства в перебігу формування його капіталу.

24. Методичні інструменти аналізу капіталу підприємства за джерелами формування: поняття, завдання, етапи та основні методи.

25. Планування обсягу та структури капіталу підприємства за джерелами формування: сутність, етапи та методи.

26. Резерви зростання капіталу підприємства.

27. Витрати у системі результативних показників діяльності підприємства.

28. Загальна характеристика витрат, поточних та капітальних витрат підприємства, собівартості продукції, послуг та робіт. Взаємозв'язок та взаємообумовленість ресурсів і поточних витрат підприємства.

29. Класифікація поточних витрат. Особливості складу поточних витрат в окремих галузях економіки.

30. Показники собівартості продукції та порядок їх обчислення. Поняття калькулювання продукції підприємства. Особливості калькулювання собівартості продукції на підприємствах окремих галузей.

31. Методичні інструменти аналізу поточних витрат підприємства.

32. Обґрунтування планового обсягу поточних витрат підприємства. Кошторис витрат виробництва: поняття, склад та методика складання.

33. Резерви раціоналізації поточних витрат підприємства.

34. Доходи підприємства в системі економічних показників його діяльності.

35. Цінова політика підприємства як фактор формування його доходів від реалізації продукції та послуг. Види цін. Методи ціноутворення.

36. Поняття, види та класифікація фінансових результатів діяльності підприємства. Місце прибутку в системі економічних показників діяльності підприємства. Сутність, функції та значення прибутку, джерела його утворення. Механізм формування чистого прибутку підприємства. Напрями розподілу та використання чистого прибутку підприємства. Показники рентабельності діяльності підприємства.

1.4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.4.1 Дисципліна «Туристичне країнознавство»

1. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С., Ганич Н. М. Країнознавство: теорія та практика. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 528 с.

2. Туристичне країнознавство: Навчальний посібник / за ред. В. Ф. Семенова. – Херсон : Грін Д. С., 2013. – 392 с.

3. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник / В. В. Величко; Харк.

нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 202 с.

1.4.2 Дисципліна «Економіка підприємства»

1. Алієна-Барановська В.М. Міжнародний туризм: навчальний посібник-довідник / В. М. Алієна-Барановська, І. І. Дахно. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 344 с.

2. Михайлов В. І. Товарознавство непродовольчих товарів / В.І. Михайлов, Т.Г. Глушкова, О.І. Зельніченко. – К.: КНИГА. – 2010. – 448 с.

3. Сирохман І.В. Товарознавство продовольчих товарів: підручник / І.В.Сирохман, І.М. Задорожній, П.Х. Пономарьов. – 4-е вид., переробл. і допов. –К.: Лібра, 2010. 660 с.

2 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Вимоги до вступного іспиту відповідають вимогам чинних навчальних програм згідно стандарту вищої освіти зі спеціальності 242 – «Туризм» (освітня програма - Туризм).

Час тестування – дві астрономічні години (120 хвилин).

Вступні випробування проводяться в письмовій формі.

Вступне випробування з фахових дисциплін складається з двох блоків завдань.

Перший блок завдань включає у себе чотири теоретичні питання середньої складності. Кожне завдання потребує максимально ґрунтовної та змістовної відповіді.

Правильна відповідь на кожне із завдань першого блоку оцінюється максимально в 20 балів.

За виконання завдань першого блоку завдань можна отримати максимально 80 балів.

Завдання першого блоку мають на меті перевірити рівень теоретичної підготовки вступників, володіння теоретичними питаннями з технології туризму.

Другий блок завдань включає одне практично-ситуаційне завдання. Рішення завдання другого блоку повинне містити коротке обґрунтування послідовних логічних дій та пояснення до них.

Правильне рішення завдання другого блоку оцінюється максимально в 20 балів.

Завдання другого блоку мають на меті перевірити рівень практичної підготовки вступників, володіння методологією обґрунтування господарських рішень в галузі туризму.

Максимальна сума балів, яку можна отримати при здачі іспиту, складає 100 балів.

Мінімальний позитивний бал, при якому абітурієнт допускається до участі в конкурсі на зарахування, складає 24 бали.

Під час проведення вступного випробування забороняється використовувати підручники, навчальні посібники, інші джерела інформації.

Під час проведення вступного випробування забороняється користуватися мобільними телефонами та іншими засобами зв'язку і передачі даних.

Відповіді на завдання виконуються кульковою ручкою синього або чорного кольору. Дозволяється використання калькуляторів.

3 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

1. Вступні випробування з фаху оцінюються за 100 - бальною шкалою, відповідно до критеріїв оцінювання. Максимальна кількість балів, що може бути отримана за результатами першого блоку завдань, – 80 балів, другого блоку завдань – 20 балів.

2. Екзаменаційні білети мають завдання різної складності: перший тип – теоретичні питання середньої складності, другий тип – практично-ситуаційні завдання високої складності.

3. За правильну і повну відповідь на кожне теоретичне питання першого блоку вступник одержує 20 балів. Якщо допущена не груба помилка або недолік при правильній відповіді в цілому – 10-19 балів. При не повній відповіді з суперечливим трактуванням – 4-9 балів.

4. За правильне розв'язання завдання з другого блоку вступник одержує 20 балів. Правильно розв'язана половина завдання – 10 балів, якщо хід розв'язання в цілому правильний, але допущена груба помилка, яка призвела до неправильної відповіді – 4-9 балів; допущена груба помилка, яка призвела до неправильної відповіді – 1-3 бали; в інших випадках - 0 балів.

5. Перевіряючий не зобов'язаний читати розв'язання завдань, що наведені вступником у чернетці.

6. Оцінка за письмову роботу виставляється як сума балів за кожне завдання (задачу) і являє собою сумарний рейтинг.

7. Абітурієнт допускається до участі у конкурсі на зарахування, якщо він отримав на вступному випробуванні з фаху не менше 24 балів.

Голова атестаційної
комісії зі спеціальності 242 –
«Туризм» (освітня програма -
Туризм)

доц. Корнілова Н.В.